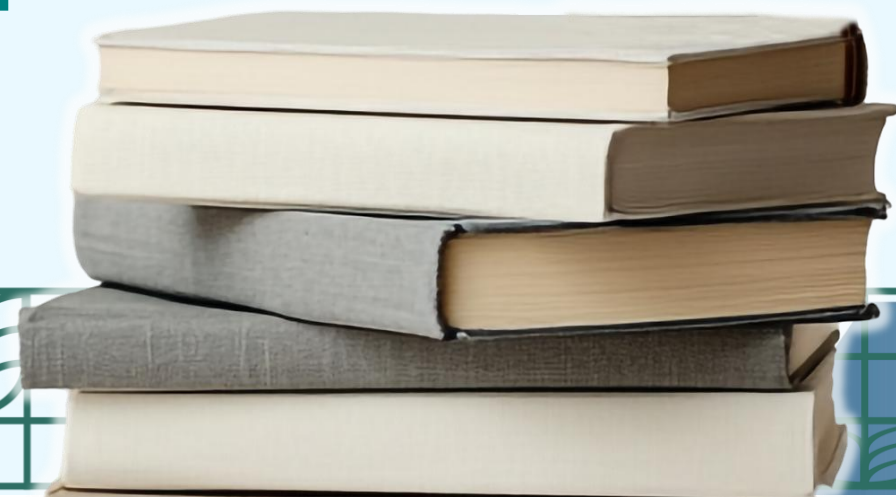

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
ТДАТУ

Бібліографічне оформлення курскових і кваліфікаційних робіт

**Правильне бібліографічне оформлення –
ключ до наукової якості.**

Неправильно оформлені джерела можуть
знижити оцінку або поставити під сумнів
самостійність роботи.

Ця презентація допоможе студентам правильно
оформлювати джерела.

Цитування у курсових та кваліфікаційних роботах

ЦИТАТА – це короткий уривок з опублікованого твору, який використовується з посиланням на автора та джерело для підтвердження чи пояснення власних думок. [2].

МЕТА ЦИТУВАННЯ

Підтвердити думки
Підкріплення власних
ідей авторитетом

Уникнути плагіату
Правильне посилання
на чужі ідеї

Засвідчити знайомство
Показати рівень
ознайомлення з темою

Виявити критичність
Аналіз і оцінка джерел

Ілюструвати матеріал
Додаткові приклади і
пояснення

Показати зв'язок
Власне дослідження з
існуючими роботами

ЩО НЕ МОЖНА ПРИ ЦИТУВАННІ

Ненадійні джерела
Уникати сумнівної
інформації

Забгато цитат
Не перевантажувати
роботу чужими
думками

Відсутність посилань
Ніколи не ігнорувати
першоджерела

ЦИТУВАННЯ

ПРЯМЕ

Дослівне цитування автора: Як зазначають у своїй роботі науковці Т. Ткаченко та В. Сологуб: «Дослівне цитування тексту прийнято в науковій літературі для передачі думки автора...» [1, с. 71].
Обов'язкове посилання на джерело!

НЕПРЯМЕ

Виклад думок, ідей іншого автора своїми словами, використовуючи перефразування та узагальнення. Суттєве перефразування тексту, фактичний переказ його своїми словами, обов'язкове посилання на джерело

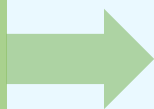
НЕПРЯМЕ

Заміна у тексті джерела декількох слів на синоніми, наведення посилання, подача тексту без «лапок»?

Оформлення прямого цитування

ТЕКСТ
ЦИТАТИ

Починається і закінчується
лапками « »

Наводиться зі збереженням
особливостей авторського
написання

Пропуск слів, речень допускається
лише тоді, коли це не веде до
спотворення думки автора

Непряме цитування

ПЕРЕФРАЗУВАННЯ - переказ своїми словами тексту оригіналу з побудовою власної структури речення

УЗАГАЛЬНЕННЯ - викладення основних положень оригінального твору власними словами у випадках, коли необхідно відтворити великий обсяг тексту оригіналу, але надмірно цитувати не можна

Непряме цитування

НЕЗАМІННЕ У ВИПАДКАХ:

Надто об'ємних оригінальних цитат

Представлення узагальненої інформації при одночасному посиланні на декілька джерел

Короткого викладення змісту теоретичної концепції або результатів досліджень, на які дається посилання в роботі

Вимоги до непрямого цитування

- ◇ Виділяти основні положення та ідеї оригіналу
- ◇ Передавати власне розуміння думок іншого автора
- ◇ Використовувати власні фрази та змінювати структуру тексту
- ◇ Зберігати баланс між цитованими джерелами і власними думками
- ◇ Правильно оформлювати посилання на першоджерела

Якісно оформлена робота

**ЧИТАЧ ЛЕГКО ОРІЄНТУЄТЬСЯ В ТЕКСТІ ТА
ОДРАЗУ БАЧИТЬ:**

Яка частина тексту написана самостійно

**Яка частина тексту дослівно запозичена з іншого
джерела**

**Яка частина тексту написана власними словами,
але на основі думок з іншого джерела**

Бібліографічне посилання

Сукупність бібліографічних відомостей про цитований, розглядуваний або згадуваний у тексті документа інший документ, що є необхідними й достатніми для його загальної характеристики, ідентифікування та пошуку [5].

ВИДИ ПОСИЛАНЬ

- Внутрішньотекстове
- Підрядкове
- Позатекстове

Бібліографічне посилання

НЕОБХІДНЕ У ВИПАДКАХ:

Виявлення і пошуку першоджерел

Перевірки достовірності і точності
наведених цитат

Ознайомлення з першоджерелами
за темою дослідження

Уникнення звинувачень у плагіаті та крадіжках
інтелектуальної власності

Позатекстове посилання позначають цифрами протягом усього тексту, а відомості про джерело виносять у «Список використаних джерел»

Текст:

«... що зазначено у Законі України «Про охорону праці» [37].

Список використаних джерел:

37. Про охорону праці: Закон України № 2695-XII від 14.10.1992. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 49. Ст. 668.

Позатекстове посилання

НЕОБХІДНЕ У ВИПАДКАХ:

подається у квадратних дужках – **[1], [1, 6]**, де цифри відповідають порядковому номеру джерела у списку використаних джерел;

посилання на сторінку наводять після номера джерела через кому з маленької літери (с.) - **[1, с.25]**;

Посилання на декілька праць розділяються крапкою з комою - **[1, с.25; 6, с.123-124]**.

Позатекстове посилання

Серед культивованих у нашій країні сортів і гібридів соняшника виділяють кілька типів. По складу жирних кислот в олії розрізняють соняшник лінолевого типу, в олії якого переважає лінолева кислота, що містить у молекулах 18 атомів вуглецю і два подвійних зв'язки, і соняшник олеїнового типу, в олії якого переважає олеїнова кислота, що також має 18 атомів вуглецю але один подвійний зв'язок. Олія цього сорту соняшника повністю замінює імпортовану оливкову олію [6].

Основна перевага соняшника, як олійної культури - високий вміст високоякісної олії в насінні, можливість механізованої обробки і вирощування на не поливних землях – загально визнана [8].

Однак, незважаючи на вищевикладене, частка соняху з усіх видів сільськогосподарських культур в Запорізькій області складає 8,4% загальноукраїнського виробництва і насіння соняшнику, як сировина, потребує подальшої переробки [1-3, 10, 16].

До початку повномасштабного вторгнення РФ та окупації півдня України, в Запорізькій області працювали підприємства, які спеціалізувалися на вирощуванні соняшника, зокрема приватне сільськогосподарське підприємство ФГ Світанок (Чернігівський р-н, 172 га), ФГ Годлевський Віктор Сергійович (Чернігівський р-н, 1554 га), Селянське (фермерське) господарство Панченко Ніни Герасимівни (Приморський р-н, 571 га), ТОВ Племзавод Атманай (Якимівський р-н, 1283,5 га) та ін. [11,12], які були одними з основних потенціалників сировини для

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бровко О. Г., Булгакова О. В., Гордієнко Г. С. Товарознавство. Продовольчі товари: навчальний посібник. Донецьк: ДонНУЕТ, 2008. 619 с.
2. Україна наростила виробництво всіх олійних культур. - URL: <https://superagronom.com/news/5960-kultur>.
3. Рейтинг виробників соняшникової олії в Україні. URL: <https://landlord.ua/news/reitvnh/>.
4. Соняшник. Матеріали вікіпедії. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>
5. Світовий ринок соняшникової олії та місце України. Експертна платформа. URL: <https://expla.bank.gov.ua/expla/news>.
6. Олійні культури: тенденції на ринку. URL: <http://agro-business.com.ua/agro/ekonomichnyi-hektar/item/15275-html>
7. Українські виробники олії експортують продукцію до 124 країн – Мінагро. Укрінформ. Мультимедійна платформа іномовлення України. URL: <https://www.ukrinform.ua/>.
8. Україна — світовий лідер з виробництва та експорту соняшникової олії. Agravery.com. URL: <https://agravery.com/uk/posts/show/u>.
9. Пищевая ценность, химический состав и калорийность. URL: <http://www.intelmeal.ru/nutrition/foodinfo-seeds-php>
10. Олійні культури. Тенденції та перспективи. Збірник тез міжнародної наукової ІНТЕРНЕТ-конференції. Запоріжжя, 2016. С. 166.
11. Васильевский район. Википедия. URL: <https://ru.wikipedia.org/wiki/>
12. Latifundist. Главный сайт об агробизнесе. URL: <https://latifundist.com/novosti/50855>.

Список використаних джерел

Відображає роботу зі збору та аналізу літератури

Свідчить про ступінь фундаментальності дослідження

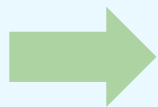
Підтверджує достовірність і точність цитованих джерел

Становить цінність як довідково-пошуковий апарат для інших дослідників

Спосіб розташування джерел

АЛФАВІТНИЙ

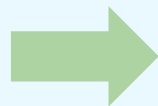
У порядку прізвищ перших авторів або заголовків

ЗА
ПОСЛІДОВНІСТЮ
ПОСИЛАНЬ

Відповідно до нумерації посилань в тексті

ХРОНОЛОГІЧНИЙ

За роками видання джерел

Бібліографічний опис

Сукупність бібліографічних відомостей про документ, його складову частину чи групу документів, які наведені за певними правилами, необхідні та достатні для характеристики твору та визначення його відмінностей від інших [4].

Бібліографічний опис

ОФОРМЛЮЄТЬСЯ:

згідно з ДСТУ 8302:2015 Інформація і документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання [5];

одним зі стилів, віднесених до рекомендованого МОН України переліку стилів оформлення списку наукових публікацій;

стиль оформлення визначається випусковою кафедрою у методичних рекомендаціях щодо виконання та захисту кваліфікаційної роботи [3].

Корисні сервіси

- [Google Scholar](#) – Використання Google Scholar для оформлення джерел
- [Zotero](#) – менеджер джерел
- <https://vak.in.ua/> – автоматичне оформлення джерел згідно ДСТУ

Що варто запам'ятати

- ◇ Дотримання стандартів бібліографічного оформлення – це не лише вимога, а й ознака академічної доброчесності, поваги до інтелектуальної праці інших та відповідального ставлення до навчання [1, 6].
- ◇ Правильно складений список використаних джерел свідчить про глибоке опрацювання теми, вміння працювати з науковою літературою та аналітичне мислення студента.
- ◇ Посилання на джерела мають бути точними, коректними і відповідати діючим стандартам (зокрема ДСТУ 8302:2015), а також методичним рекомендаціям ТДАТУ [3, 5].
- ◇ Актуальність і достовірність використаних джерел, правильність цитування та послідовність оформлення є важливими критеріями якісної курсової або кваліфікаційної роботи.
- ◇ Рекомендується регулярно уточнювати вимоги до оформлення у викладача або методичному посібнику кафедри.

Список рекомендованої літератури

1. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. Верховна Рада України. Законодавство. URL: [Про освіту | від 05.09.2017 № 2145-VIII](#) (дата звернення: 13.04.2023)
2. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 01.12.2022 № 2811-IX : станом на 01.01.2023. Верховна Рада України. Законодавство. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#n855> (дата звернення: 13.04.2023)
3. Положення про підготовку та захист кваліфікаційної (дипломної) роботи (проекту) в ТДАТУ / Ломейко О.П., Кувачов В.П., Галько С.В., Колокольчикова І.В., Іванова І.Є., Шокарев О.М., Вороніна Ю.Є. – Запоріжжя: ТДАТУ, 2023. – 25 с. URL: http://www.tsatu.edu.ua/nmc/wp-content/uploads/sites/52/polozhennja-pro-dyplomuvannja_2023-z-nakazom.pdf
4. ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання / Нац. стандарт України. – Вид. офіц. – [Чинний від 2007-07-01]. – Київ : Держспоживстандарт України, 2007. – 47 с. URL: https://unimarc.org.ua/wiki/%D0%94%D0%A1%D0%A2%D0%A3_7.1:2006
5. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання / Нац. стандарт України. – Вид. офіц. – [Уведено вперше ; чинний від 2016-07-01]. – Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. – 17 с. URL: https://unimarc.org.ua/wiki/%D0%94%D0%A1%D0%A2%D0%A3_8302:2015
6. Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу в Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного / Ломейко О.П., Кувачов В.П., Галько С.В., Колокольчикова І.В., Іванова І.Є., Шарова Т.М., Скляр Р.В. Запоріжжя: ТДАТУ, 2025. – 14 с. URL: http://www.tsatu.edu.ua/nmc/wp-content/uploads/sites/52/polozhennja_pro_akademichnu_dobrochesnist-3.pdf

